

Frågor & Svar Elbehörighetsutredningens betänkande

Om utredningens uppdrag och arbete

1 Vad har Elbehörighetsutredningen syftat till?

Utredningens uppdrag har varit att göra en översyn av behörighetssystemet och föreslå bestämmelser om vad som ska krävas för att utföra en elektrisk installation. Du kan läsa direktivet till utredningen på regeringens webbplats.

Länk: <http://www.sou.gov.se/n-201304-elbehorighetsutredningen/>

2 Hur har Elsäkerhetsverket arbetat med detta under året?

Elsäkerhetsverket har haft en expert med i utredningen. Vi har också försett utredaren med underlag, som t.ex. den kartläggning av elinstallatörer och yrkesmän som gjordes i början av 2014.

3 Vilka har varit representerade i utredningen?

Utredningen består av den särskilde utredaren, två sekreterare och en expertgrupp med representanter för departement, myndigheter och intresseorganisationer, totalt 10 personer. Expertgruppen har bestått av representanter för Elsäkerhetsverket, Skolverket, Elektriska installatörsorganisationen (EIO), Elektrikerförbundet, Svensk Energi, Villaägarna, Teknikföretagen och Standard Solutions Group (SSG).

4 Vilka frågor tycker Elsäkerhetsverket har varit viktigast att lösa i utredningen?

Att översynen nu har genomförts är ett oerhört viktigt och stort steg framåt. Det befintliga systemet är föråldrat och den absolut viktigaste frågan har varit att få fram ett genomarbetat förslag till system som tar hänsyn till de förutsättningar som gäller idag för alla berörda.

5 Har ni lyckats?

Ja! Arbetet har präglats av den gemensamma viljan att förbättra systemet. Flera lösningsalternativ har diskuterats under arbetets gång och några av experterna har gett in skrivelser till utredningen med synpunkter på hur förslaget ska utformas. Diskussionerna har varit öppna och det har varit högt till tak vilket har lett till ett mycket väl genomarbetat slutligt förslag. De inlagor som getts in till utredningen finns att läsa på Elbehörighetsutredningens webbplats.

Om utredningens förslag (betänkandet)

6 Vad är det utredaren föreslår?

Förslaget innebär i korthet följande.

- En ny elsäkerhetslag med tillhörande elsäkerhetsförordning.
- Alla företag som utför elinstallationsarbete ska ha ett egenkontrollprogram som säkerställer att arbetet utförs på rätt sätt och av personer med rätt kompetens.
- Företag som utför elinstallationsarbete på annans anläggning måste anmäla sin verksamhet till Elsäkerhetsverket.
- Elsäkerhetsverket beslutar om auktorisation för elinstallatörer efter ansökan
- Det är bara personer med auktorisation som elinstallatör och yrkespersoner som ingår i ett företags egenkontrollprogram som faktiskt får utföra elinstallationsarbete, med vissa specificerade undantag.

7 Vad kommer att förändras för konsumenter?

- a Det införs ett uttryckligt krav på hur elinstallationer ska vara utförda och de företag som utför arbetet är skyldiga att se till att kraven är uppfyllda.
- b Eftersom alla företag som utför elinstallationsarbete på andra anläggningar än sina egna ska vara anmälda till Elsäkerhetsverket kan konsumenten enkelt och snabbt kontrollera att företaget är anmält. Kontrollen görs mot företags organisationsnummer och kan göras när som helst på Elsäkerhetsverkets webbplats.

8 Vad kommer att förändras för de som jobbar med el?

Det beror på om du idag är elinstallatör, yrkesman eller företag som utför elinstallationer.

Elinstallatörer – den stora förändringen är att det ansvar för överinseende av yrkesmän som vissa elinstallatörer har, övergår till företaget (det som idag är överinseende kommer att ingå i företags egenkontrollprogram). För elinstallatörer som idag inte utövar överinseende kommer ingen större förändring att ske.

Yrkesmän – den stora förändringen är att det är företaget vars egenkontrollprogram yrkespersonen ingår i som ska säkerställa kompetensen m.m., inte den överinseende elinstallatören.

Företag som utför elinstallationer – ansvaret för utförandet och att ha ett egenkontrollprogram införs för alla företag som utför elinstallationsarbete. Detta ersätter det tidigare överinseendet som en eller flera elinstallatörer tidigare har ansvarat för. De

som utför elinstallationer på andra anläggningar än sin egen ska registrera sin verksamhet hos Elsäkerhetsverket.

9 Vilka är de största förändringarna i förslaget?

Att företag som utför elinstallationsarbete ska se till att det utförs på ett sådant sätt att anläggningen ger betryggande säkerhet mot person- eller sakskada, samt att det individuella överinseendet upphör och ersätts med krav på företagets egenkontrollprogram.

10 Vad tycker ni på Elsäkerhetsverket om förslaget?

Vi är glada för att en förutsättningslös översyn har genomförts så att systemet kan anpassas till de förutsättningar som råder idag och att ansvaret för utförandet ligger på den som har bäst faktisk möjlighet att påverka utförandet. Det föreslagna systemet innebär också bättre möjligheter för konsumenten att kontrollera att elinstallationsföretaget är anmält till Elsäkerhetsverket.

11 Det här med personlig legitimation, har ni frångått det önskemålet? Varför?

Elsäkerhetsverkets rapport och förslag från 2010 har varit viktiga underlagsmaterial. Utredningsarbetet inleddes med en analysfas och detta arbete har haft ett bredare perspektiv än Elsäkerhetsverkets tidigare rapporter. Det är utredningens analys av problem och behov som har legat till grund för de framtagna förslagen och Elsäkerhetsverket anser att förslaget svarar mycket väl mot de behov och problem som konstaterats.

12 Ser ni det som ett misslyckande?

Absolut inte. Det har varit en avgörande faktor för att lyckas så bra med arbetet som vi gjort att den underliggande problem- och behovsanalysen genomfördes tillsammans med berörda intressenter och utifrån ett bredare perspektiv än vad som tidigare varit möjligt.

Vad händer närmast?

13 Hur ser processen ut närmaste tiden framåt? (betänkande, tidplan, hantering av yttrande etc.)

Det är regeringen som beslutar om att förslaget ska skickas på remiss. Då får berörda myndigheter och organisationer möjlighet att ha synpunkter. Även de som inte har fått remissen skickad till sig har rätt att lämna synpunkter. Tidplanen beror på regeringens beslut. Det nya behörighetssystemet föreslås träda ikraft 1 januari 2017, men det kan ändras. Du kan läsa mer om lagstiftningsprocessen på regeringens webbplats.

Länk: <http://www.regeringen.se/sb/d/1522>

14 Hur kommer processen att se ut om förslaget går igenom?

Efter en remiss skriver regeringen skriver en så kallad lagrådsremiss, och lämnar den till Lagrådet, som granskar att förslaget inte strider mot någon lag. Regeringen bearbetar därefter förslaget och lämnar det sedan som en proposition till riksdagen. Ett av riksdagens utskott får lämna synpunkter på förslaget (utskottsbetänkande). Därefter genomförs en omröstning i riksdagen. Om en majoritet i riksdagen röstar för förslaget utfärdas den nya lagen.

15 Hur påverkar det ellagen? Andra regleringar?

Om förslaget genomförs i sin helhet innebär det att de delar som rör elsäkerhet tas bort ur ellagen och får en egen lag – elsäkerhetslagen. I övrigt sker inga större förändringar i lag. Däremot ersätter nya elsäkerhetslagen och tillhörande förordning de idag gällande förordningarna om starkströmsanläggningar och elektrisk materiel.

16 Hur påverkar betänkandet Elsäkerhetsverket den närmsta tiden?

Under 2015 kommer Elsäkerhetsverket att arbeta med en översyn av behörighetstyperna m.m. Detta behov av översyn är inte beroende av hur arbetet med förslaget fortsätter, utan är ett behov som framkommit i de diskussioner som varit under utredningens gång.

Därefter, om förslaget går igenom behöver Elsäkerhetsverket ta fram nya rutiner för anmälan av företag och utveckla nya register, samt utveckla tillsynsmetoder för företagen. Vidare krävs stora informationsinsatser, framförallt till de företag som utför elinstallationer men även till konsumenter och andra anläggningsinnehavare.